

RECOMANACIONS PER A L'ORGANITZACIÓ DE GRUPS DE PERSONES VOLUNTÀRIES (8)

ADAPTEM L'ACTIVITAT DE VOLUNTARIAT A LES NOVES FASES DEL DESCONFINAMENT I AVANCEM CAP A LA NOVA REALITAT

Actualitzat: 4.06.2020

Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Les recomanacions següents tenen com a objectiu:

- oferir informació rellevant per a les persones voluntàries i les entitats de voluntariat en relació a l'adaptació de la tasca voluntària a les fases de desconfinament avançades aprovades per les autoritats.
- planificar a curt i mig termini els processos de reactivació de l'acció de voluntariat cap a escenaris de nova realitat, en funció de la fase de desconfinament de cada un dels territoris, amb l'objectiu d'avançar amb prudència i seguretat.

Proposta de mesures

El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies ha dictat des de l'inici de la crisi un conjunt de [recomanacions](#) adreçades als grups de voluntariat en suport de les persones vulnerables en el marc de l'emergència sanitària, amb l'objectiu d'establir directrius per adaptar l'acció del voluntariat a la situació inicial de confinament total de la població i de la paràlització de les activitats i serveis, excepte aquells essencials. Aquestes recomanacions estableixen fortes restriccions en el desplegament i la implementació dels programes de voluntariat, en consonància amb les estrictes mesures de limitació de la mobilitat i confinament general.

A mesura que el territori anava entrant de manera progressiva, esglaonada i asimètrica en les diferents fases de desconfinament inicial (Fase 0, fase 0,5 i fase 1) es va fer necessari dictar una nova recomanació que definís, en termes generals, quines activitats podien reprendre's i en quines condicions en aquells territoris que passaven d'una fase a una altra en el procés de desgel inicial del desconfinament.

Tenint en compte que els diferents territoris de Catalunya es troben ja tots en fase 1 ó 2 i que en l'horitzó s'albira la possibilitat – sempre i quan l'autoritat sanitària així ho permeti- que durant els propers dies o setmanes es vagi avançant en les fases avançades de desescalada, fem les següents recomanacions amb l'objectiu de poder aplicar les mesures de desconfinament que corresponen:

- **Mobilitat i trobades de grup:**

Els projectes de voluntariat tenen la possibilitat de reactivar-se de manera generalitzada durant les fases avançades de desconfinament, aplicant la prudència i el seny en el seu desplegament i complint estrictament les mesures prevenció i seguretat que es dictin.

En aquest sentit i pel que fa a la mobilitat, durant les fases 1 i 2 s'ha autoritzat la mobilitat general dins d'un mateix territori (regió sanitària) i durant la fase 3 es permetrà moure's entre diferents regions sanitàries limítrofs sempre i quan totes elles es trobin en l'esmentada fase 3. Aquestes mesures repercutiran sens dubte en la reactivació de l'acció voluntària, la qual es desenvolupa de manera generalitzada a través de la presencialitat.

Pel que fa a la possibilitat de trobar-se en grup, la normativa permet durant la fase 2 trobades en un nombre màxim de 15 persones, i fins un màxim de 20 persones durant la fase 3, extremant les precaucions en cas de persones vulnerables i permetent-ho sempre i

quan es mantingui el distanciament físic entre els participants. Aquestes mesures també han de repercutir en la reactivació dels projectes de voluntariat, ja que certament moltes accions de voluntariat prenen sentit en les relacions interpersonals i en la trobada presencial entre persones voluntàries i persones beneficiàries, per parelles o en grup.

Resulta evident que les possibilitats objectives per programar i planificar una gradual reactivació de l'acció voluntària a mesura que els territoris avancen en les diferents fases de desconfinament augmenten. Ara bé, cal tractar-les amb força cautela, precaució i seny: les autoritats continuen demanant extremar les precaucions en cas de trobades i reunions, per la qual cosa es recomana molta prudència, una bona planificació i una anàlisi cas per cas per prendre les millors decisions sobre com i quan reiniciar o reactivar els projectes de voluntariat en format presencial. En aquest sentit, es recomana evitar actuacions irrellevants o innecessàries i portar a terme un desplegament moderat i progressiu de l'acció voluntària i adequat a la situació.

D'acord amb tot això:

A/ **Durant la fase 2 de desconfinament** les entitats de voluntariat juntament amb les persones voluntàries han d'analitzar quines activitats presencials que impliquin presencialitat i interacció amb d'altres persones poden anar activant-se amb més intensitat que en la fase 1, tenint en compte en tot moment que:

- a) L'activitat ha de ser considerada una activitat rellevant i necessària per a l'interès públic i la seva necessitat ha d'estar justificada, ja que les autoritats demanen limitar les mobilitats. Es permetrà accionar el voluntariat en qualsevol dels àmbits, malgrat es recorda que el voluntariat sanitari presencial està desaconsellat, pel risc de contagi per a les persones voluntàries i per a les persones ateses i pel risc de propagar la malaltia.
- b) El desplaçament de la persona voluntària des del domicili al lloc on desenvolupa l'acció s'ha de desenvolupar dins dels límits geogràfics de la regió sanitària on viu, no essent possible fer desplaçaments més enllà d'aquests límits.
- c) El temps en que les persones voluntàries romanen fora del seu domicili ha d'administrar-se amb seny i prudència, essent el necessari per desenvolupar l'acció.
- d) No és recomanable que les persones voluntàries que desenvolupen l'acció siguin persones de risc (persones vulnerables i/o amb patologies prèvies) pel covid19 d'acord amb els criteris de les autoritats sanitàries, sens perjudici del que s'estableix més endavant en aquest document de manera específica.
- e) Es permeten trobades entre les persones voluntàries i les persones beneficiàries per realitzar tasques d'acompanyament i suport, si aquesta trobada és necessària per desenvolupar l'acció. S'autoritzen trobades de fins a 10 persones, a l'aire lliure. En cas que la trobada sigui en espais tancats, aquesta no podrà reunir més de 6 persones.
- f) Les activitats de formació de persones voluntàries grupals s'hauran de dissenyar i planificar amb una capacitat màxima de 10 persones i s'haurà de garantir la distància de seguretat entre els diferents participants de l'activitat i amb la persona formadora..

L'activitat de voluntariat s'ha de desenvolupar amb la màxima protecció per a tots els participants, respectant en tot moment les directrius relatives als elements de protecció individual, a les mesures d'higiene sobre el rentat de mans i al distanciament físic per garantir la distància de seguretat.

B/ **Durant la fase 3 de desconfinament** les entitats de voluntariat juntament amb les persones voluntàries poden acordar conjuntament la reactivació dels programes de voluntariat sense tornar encara a l'activitat ordinària, tenint en compte en tot moment que:

- a) L'activitat ha de ser considerada una activitat necessària per a l'interès públic i la seva necessitat ha d'estar justificada ja que les autoritats demanen limitar les mobilitats. Es permetrà accionar el voluntariat en qualsevol dels àmbits malgrat es recorda que el voluntariat sanitari presencial està desaconsellat, pel risc de contagi per a les persones voluntàries i per a les persones ateses i pel risc de propagar la malaltia.
- b) El desplaçament de la persona voluntària des del domicili al lloc on es desenvolupa l'acció pot superar els límits geogràfics de la regió sanitària on resideix, essent possible circular o desplaçar-se per les regions sanitàries limítrofs que comparteixen la situació de fase 3. Quan tot el territori de Catalunya estigui en fase 3, la mobilitat de les persones voluntàries estarà permesa en tot el territori català.
- c) No és recomanable que les persones voluntàries que desenvolupen l'acció siguin persones de risc (persones vulnerables i/o amb patologies prèvies) pel covid19 d'acord amb els criteris de les autoritats sanitàries, sens perjudici del que s'estableix més endavant en aquest document de manera específica.
- d) Es permeten trobades entre les persones voluntàries i les persones beneficiàries per realitzar tasques d'acompanyament i suport. S'autoritzen trobades de fins a 15 persones, en espais oberts. En cas de trobades en espais tancats, el nombre màxim de persones autoritzades serà de 10.
- e) Les activitats de formació de persones voluntàries grupals s'hauran de dissenyar i planificar amb una capacitat màxima de 20 persones i s'haurà de garantir la distància de seguretat entre els diferents participants de l'activitat i amb la persona formadora..
- f) En relació a l'acció voluntària en el marc de les activitats de lleure per a joves i infants, cal atendre les instruccions específiques dictades per les autoritats per aquest àmbit d'activitat.

<http://jovecat.gencat.cat/web/.content/ documents/arxiu/educacio en el lleure/formacio educadors en el lleure/normativa/Criteris-generals-per-a-lorganitzacio-de-les-activitats-de-lleure-educatiu.-Estiu-2020.pdf>

L'activitat de voluntariat s'ha de desenvolupar amb la màxima protecció per a tots els participants, respectant en tot moment les directrius relatives als elements de protecció individual, a les mesures d'higiene sobre el rentat de mans i al distanciament físic per garantir la distància de seguretat.

- **Desescalada progressiva, asimètrica i prudent:**

La reactivació progressiva dels projectes de voluntariat derivada de la millora de la mobilitat i de la possibilitat de trobar-se, s'ha de programar seguint els principis precaució i cautela. Per fer-ho, es recomana seguir les pautes següents per a programar el full de ruta de la desescalada que avanci cap als escenaris de futura nova realitat:

- a. Mantenir part dels dispositius, circuits i accions que s'han organitzat les darreres setmanes per desenvolupar l'acció del voluntariat a distància durant les fases de confinament total. Encara serà prudent durant les properes setmanes actuar des de la distància ja que el desconfinament progressiu imposa limitacions i restriccions. A més, cal estar preparats per possibles rebrots i regressió en les fases de desconfinament.
- b. Actuar amb responsabilitat i molta cautela en cas que en determinats casos -malgrat que es recomana no fer-ho- es decideixi activar les persones vulnerables i/o amb patologies prèvies (actualment persones amb diabetis, malaltia cardiovascular, inclosa la hipertensió, malaltia hepàtica crònica, malaltia pulmonar crònica, malaltia renal crònica, immunodeficiència, càncer, embarassades i més grans de 60 anys).

En aquest sentit, la normativa general aplicable a la reincorporació de les persones a l'activitat preveu que les persones vulnerables al COVID-19 també puguin gaudir d'una major mobilitat pel territori i de la possibilitat de participar de les trobades, sempre i quan la seva condició clínica estigui controlada i ho permeti, tot mantenint rigoroses mesures de protecció. Contràriament, la normativa preveu que no podran gaudir-ne les persones que presentin símptomes o estiguin en aïllament domiciliari a causa d'un diagnòstic per COVID-19, o que es troben en període de quarantena domiciliària per haver tingut contacte estret amb alguna persona amb símptomes o diagnosticada de COVID-19.

<https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/material-divulgatiu/coronavirus-recomanacions-grups-risc.pdf>

Aplicant de manera analògica i ponderada a l'acció voluntària allò que la normativa general preveu per a la reincorporació de la ciutadania a l'activitat, es recomana tenir present els criteris següents per a la tornada a l'activitat de les persones voluntàries que pertanyin a grups d'especial vulnerabilitat segons el que ha establert l'autoritat sanitària:

- Que les entitats de voluntariat valorin com i quan poden reincorporar les persones voluntàries a l'activitat amb paràmetres similars i assimilables als paràmetres que utilitzen per a la reincorporació de les persones assalariades -si en tenen- i amb les mateixes limitacions i amb les mateixes garanties, tenint en compte que els paràmetres de protecció, seguretat i formació, així com els de la reactivació progressiva, han de ser els mateixos en ambdós casos, sinó més exigents per a l'acció voluntària. <https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/material-divulgatiu/directrius-atencio-persones-reincorporacio-treball.pdf>

- Que les persones voluntàries siguin informades amb detall de les instruccions de les autoritats sanitàries i dels riscos associats a l'activitat per tal que puguin prendre les seves decisions amb autonomia i responsabilitat. Pot ser una bona pràctica incorporar aquesta informació en el full de compromís.
- Que pugui considerar-se de mutu acord l'adaptació de la tasca i l'aplicació de determinades mesures de mobilitat, de manera transitòria o temporal.

Si una persona voluntària comencés a tenir símptomes compatibles amb la malaltia, caldrà contactar immediatament amb els dispositius de salut i, si escau, amb els corresponents serveis de prevenció de riscos laborals. Sempre que sigui possible, la persona voluntària es col·locarà una mascareta, havent d'abandonar, en tot cas l'activitat fins que la seva situació mèdica sigui valorada per un professional sanitari.

- c. Organitzar l'activitat de voluntariat i la seva reactivació en equips de treball separats per evitar que una possible afectació del virus provoqui l'aïllament de tots els equips, i a la vegada identificar les tasques en què serà difícil respectar la distància física de seguretat i buscar possibles solucions, com ara barreres físiques i elements de separació entre persones, modificar la forma d'executar la tasca i emprar equips de protecció individual, en funció de l'avaluació de riscos.
- d. Seguir formant les persones voluntàries que es reactivaran progressivament en les qüestions vinculades a la seguretat, protecció i limitacions de la seva acció, informant amb claredat i responsabilitat dels límits de la seva acció i capacitant-los per poder desenvolupar-la amb garantia. Cal formar específicament el personal voluntari en l'ús dels equips de protecció individual i en les mesures d'higiene que cal atendre.

- **Requisits per a la reactivació i el desescalament:**

Al llarg de les fases de desescalament avançades i de reactivació progressiva de l'acció voluntària, cal complir amb aquests requisits:

- a) Respectar i complir les instruccions de les autoritats sanitàries, de protecció civil i de serveis socials. Per al voluntariat que actua en àmbits diferents a l'àmbit social, cal també atendre a les recomanacions i instruccions específiques que les autoritats públiques responsables d'aquell àmbit o sector puguin dictar, a la vegada que atendre a les instruccions dictades pels ens locals, en cas que es produeixin.
- b) Coordinar-se convenientment amb els serveis socials bàsics de cada territori en el cas del voluntariat social.
- c) Disposar del certificat específic de mobilitat que acredita estar realitzant tasques de voluntariat, validat per tots els agents competents. El certificat es pot trobar en aquest [enllaç](#). Cal descarregar-lo i portar-lo a sobre degudament signat. Cal recordar que, a més a més, s'ha de dur el [certificat autoresponsable](#) degudament

omplert, així com el corresponent full de compromís que l'acredita com a voluntari d'una entitat o document acreditatiu equivalent. També és necessari que la persona voluntària estigui assegurada d'acord amb el que estableix la normativa.

- d) Disposar i dotar el personal voluntari dels equips de protecció, que seran fonamentalment mascaretes, guants i, si escau, ulleres, amb l'objectiu d'assegurar-se que les persones exerceixen l'acció voluntària amb responsabilitat i seguretat. Caldrà també incorporar gels hidroalcohòlics a disposició de les persones voluntàries, d'acord amb les indicacions sobre higiene i les recomanacions de l'autoritat sanitària. A més, caldrà que les persones voluntàries actuïn amb diligència en la neteja de mans i mantinguin la distància de seguretat interpersonal de 2 metres en l'exercici de la seva acció voluntària.

- **Proposta de mesures d'higiene personal:**

Seguir les recomanacions del Departament de Salut.

Trobareu tota la informació actualitzada als enllaços següents:

<http://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/c/coronavirus-2019-ncov>

https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/el_departament/coronavirus-sars-cov-2/

<https://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/c/coronavirus-2019-ncov/ciutadania/prevencio/recomanacions-generals/>

https://treball.gencat.cat/web/.content/09_-_seguretat_i_salut_laboral/documents/04_-_riscos_i_condicions_de_treball/riscos_laborals/coronavirus/DISTANCIA-DE-SEGURETAT_11052020.pdf

https://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_areas_dactuacio/proteccio_civil/consells_a_toproteccio_emergencies/Coronavirus/fases_confinament/fase_2/CAT_FAQs-restriccions-COVID19-FASE2-202705_17h_.pdf